

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

18 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Plămădeală Ghenadie, Toma Nadejda,
Țurcan Anatolie, Cobzac Elena

Judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul *Ciobanu Vadim* în numele inculpaților Bordian Ion și Mațco Maxim, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2021, în cauza penală de învinuire a lui

Bordian Ion xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx,

în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 152 alin. (2), lit. e), 287 alin. (3), 166 alin. (2), lit. b), d) Cod penal.

Mațco Maxim xxxxx, născut la xxxxx
în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 152 alin. (2), lit. e), 287 alin. (3), 166 alin. (2), lit. b), d) Cod penal.

Termenii de examinare:
prima instanță: 20.12.2016 – 17.12.2020;
instanța de apel: 01.04.2021 - 16.12.2021;
instanța de recurs: 28.03.2022 – 18.10.2022.

Asupra motivelor invocate în recurs, în baza materialelor cauzei penale, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Drochia, sediul Central din 17 decembrie 2020, **Bordian Ion xxxxx** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 152 alin.(2), lit. e), 287 alin.(3), 166 alin.(2), lit. b), d) Cod penal, și în baza acestor Legi a fost condamnat după cum urmează:

- în baza art.152 alin.(2) Cod penal, la - **4** (patru) ani și **8** (opt) luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis;

- în baza art.287 alin.(3) Cod penal, la - **4** (patru) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis;

- în baza art.166 alin.(2), lit. b) și d) Cod penal, la - **4** (patru) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art.84 Cod penal, lui *Bordian Ion* i-a fost stabilită pedeapsa definitivă, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, sub formă de **5** (cinci) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași sentință **Mațco Maxim xxxxx** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 152 alin.(2), lit. e), 287 alin.(3), 166 alin.(2), lit. b), d) Cod penal, și în baza acestor Legi a fost condamnat după cum urmează:

- în baza art.152 alin.(2) Cod penal, la - **4** (patru) ani și **8** (opt) luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis;

- în baza art.287 alin.(3) Cod penal, la - **3** (trei) ani, închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis;

- în baza art.166 alin.(2), lit. b), d) Cod penal, la - **3** (trei) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit art.84 al Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui **Mațco Maxim** i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de **5** (cinci) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art.90 Cod penal, pedeapsa stabilită lui **Mațco Maxim** a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de **5** (cinci) ani.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate *Glavan Ivan* și *Glavan Mihaela* privind încasarea prejudiciului moral a fost admis parțial și s-a dispus încasarea:

- de la *Bordian Ion* în beneficiul succesorilor părților vătămate *Glavan Ivan*, *Glavan Mihaela*, prejudiciul moral în sumă de **20 000,00** (douăzeci mii) lei;

- de la *Mațco Maxim* în beneficiul succesorului părții vătămate *Glavan Ivan*, *Glavan Mihaela*, prejudiciul moral în sumă de **10 000,00** (zece mii) lei.

Cerința procurorului privind încasarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizei judiciare în sumă de **114,00** (una sută paisprezece) lei s-a respins ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, a constatat că:

Bordian Ion la 06.03.2015, în jurul orei 22:30, aflând-se în sat. *Xxxxxxx* raionul Drochia, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu *Mațco Maxim*, din intenții huliganice a pătruns în gospodăria lui *Glavan Ivan*, situată în sat. *Xxxxxxx*, raionul *xxxx*, unde, i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i vătămări corporale medii, care au provocat dereglarea sănătății pe un timp îndelungat, sub formă de: "fracturile de coaste 8,9,10,11 pe dreapta și 9,10 pe stânga, comotie cerebrală, echimoze ale feței și cutiei toracice, excoriația mâinii stângi".

Acțiunile lui *Bordian Ion*, au fost încadrate juridic în baza art.152 alin.(2), lit. e) Codul penal, conform indicilor calificativi – „vătămarea intenționată medie a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a

provocat urmările prevăzute la art.151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății, săvârșită de două persoane.”

Tot el, la 06.03.2015, în jurul orei 22:30, aflându-se în sat. XXXXXXX raionul Drochia, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu *Mațco Maxim*, din intenții huliganice a pătruns în gospodăria lui Glavan Ivan, situată în sat. XXXXXXX, raionul Drochia, unde, încălcând grosolan ordinea publică și prin comportamentul său manifestând cinism și obrăznicie deosebită, fără careva motive, i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului.

Tot atunci, continuându-și intenția criminală, împreună cu *Mațco Maxim* a pătruns în domiciliul lui Glavan Ivan, unde i-a mai aplicat ultimului lovituri cu pumnii peste față, apoi i-a impus pe Glavan Ivan și Glavan Boris, care în acel moment se afla în casă, să își aplice reciproc lovituri cu palmele peste față. Ulterior, *Bordian Ion* acționând împreună cu *Mațco Maxim*, a luat o căldare confecționată din metal, plină cu apă și a vărsat-o peste Glavan Boris și Glavan Ivan, apoi i-a pus căldarea în cap lui Glavan Boris, lovind cu pumnii peste căldare, după ce, i-a pus căldarea nominalizată în cap lui Glavan Ivan și de asemenea, a lovit cu pumnii peste căldare.

Apoi, *Bordian Ion* după ce a scos căldarea de pe capul lui Glavan Boris, i-a aplicat ultimului câteva lovituri cu coada de la furcă peste cap.

Acțiunile lui *Bordian Ion*, au fost încadrate juridic în baza art.287 alin.(3) Cod penal, după indicii calificativi – *„huliganismul agravat, adică, acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism și obrăznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea sănătății.”*

Tot el, la 06.03.2015, în jurul orei 2230, aflându-se în sat. XXXXXXX, raionul Drochia, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu *Mațco Maxim*, din intenții huliganice a pătruns în gospodăria lui Glavan Ivan Grigore, situată în sat. XXXXXXX, raionul Drochia, unde, i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului.

Tot atunci, continuându-și intenția criminală, împreună cu *Mațco Maxim* a pătruns în domiciliul lui Glavan Ivan, unde i-a mai aplicat ultimului lovituri cu pumnii peste față, apoi i-a impus pe Glavan Ivan și Glavan Boris, care în acel moment se afla în casă, sa-și aplice reciproc lovituri cu palmele peste față. Ulterior, *Bordian Ion* acționând împreună cu *Mațco Maxim*, a luat o căldare confecționată din metal, plină cu apă și a vărsat-o peste Glavan Boris și Glavan Ivan, apoi i-a pus căldarea în cap lui Glavan Boris, lovind cu pumnii peste căldare, după ce, i-a pus căldarea nominalizată în cap lui Glavan Ivan și de asemenea, a lovit cu pumnii peste căldare. Apoi, *Bordian Ion* după ce a scos căldarea de pe capul lui Glavan Boris, i-a aplicat ultimului câteva lovituri cu coada de la furcă peste cap.

Tot atunci, după ce *Bordian Ion* și *Mațco Maxim* au părăsit domiciliul lui Glavan Ivan, cu scopul de a le limita libera circulație lui Glavan Boris și Glavan Ion, cu o bucată de lemn a blocat ușa de la intrarea în casă, astfel, privindu-i pe ambii de libertate pe o perioadă de aproximativ 8-10 ore.

Acțiunile lui *Bordian Ion*, au fost încadrate juridic în baza art.166 alin.(2), lit. b), d) Cod penal, după indicii calificativi - „*privațiunea ilegală de libertate, săvârșită asupra a două persoane, de două persoane.*”

Mațco Maxim la 06.03.2015, în jurul orei 22:30, aflându-se în sat. XXXXXXX raionul Drochia, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu *Bordian Ion*, din intenții huliganice a pătruns în gospodăria lui Glavan Ivan, situată în sat. XXXXXXX raionul Drochia, unde, i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i vătămări corporale medii, care au provocat dereglarea sănătății pe un timp îndelungat, sub formă de: "fracturile de coaste 8,9,10,11 pe dreapta și 9,10 pe stânga, comotie cerebrală, echimoze ale feței și cutiei toracice, excoriația mâinii stângi".

Acțiunile lui *Mațco Maxim*, au fost încadrate juridic în baza art.152 alin.(2), lit. e) Cod penal, conform indicilor calificativi - „*vătămarea intenționată medie a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art.151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății, săvârșită de două persoane.*”

Tot el, la 06.03.2015, în jurul orei 22:30, aflându-se în sat. XXXXXXX raionul Drochia, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu *Bordian Ion*, din intenții huliganice a pătruns în gospodăria lui Glavan Ivan, situată în sat. XXXXXXX raionul Drochia, unde, încălcând grosolan ordinea publică și prin comportamentul său manifestând cinism și obrăznicie deosebită, fără careva motive, i-a aplicat ultimului mulțimile lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului. Tot atunci, continuându-și intenția criminală, împreună cu *Bordian Ion* a pătruns în domiciliul lui Glavan Ivan, unde i-a mai aplicat ultimului lovituri cu pumnii peste față, apoi i-a impus pe Glavan Ivan și Glavan Boris Mihai, care în acel moment se afla în casă, șă-și aplice reciproc lovituri cu palmele peste față.

Ulterior, *Mațco Maxim* acționând împreună cu *Bordian Ion*, a luat o căldare confecționată din metal, plină cu apă și a vărsat-o peste Glavan Boris și Glavan Ivan, apoi i-a pus căldarea în cap lui Glavan Boris, lovind cu pumnii peste căldare, după ce, i-a pus căldarea nominalizată în cap lui Glavan Ivan și de asemenea, a lovit cu pumnii peste căldare. Apoi, *Bordian Ion* după ce a scos căldarea de pe capul lui Glavan Boris, i-a aplicat ultimului câteva lovituri cu coada de la furcă peste cap.

Acțiunile lui *Mațco Maxim*, au fost încadrate juridic în baza art.287 alin.(3) Cod penal, după indicii calificativi - „*huliganismul agravat, adică, acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism și obrăznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea sănătății.*”

Tot el, la 06.03.2015, în jurul orei 22:30, aflându-se în sat. XXXXXXX raionul Drochia, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu *Bordian Ion*, din intenții huliganice a pătruns în gospodăria lui Glavan Ivan, situată în sat. XXXXXXX raionul Drochia, unde, i-

a aplicat ultimului mulțimile lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului.

Tot atunci, continuându-și intenția criminală, împreună cu Bordian Ion a pătruns în domiciliul lui Glavan Ivan, unde i-a mai aplicat ultimului lovituri cu pumnii peste față, apoi i-a impus pe Glavan Ivan și Glavan Boris Mihai, care în acel moment se afla în casă, să-și aplice reciproc lovituri cu palmele peste față.

Ulterior, Mațco Maxim acționând împreună cu Bordian Ion, a luat o căldare confecționată din metal, plină cu apă și a vărsat-o peste Glavan Boris și Glavan Ivan, apoi i-a pus căldarea în cap lui Glavan Boris, lovind cu pumnii peste căldare, după ce, i-a pus căldarea nominalizată în cap lui Glavan Ivan și de asemenea, a lovit cu pumnii peste căldare. Apoi, Bordian Ion după ce a scos căldarea de pe capul lui Glavan Boris, i-a aplicat ultimului câteva lovituri cu coada de la furcă peste cap.

Tot atunci, după ce cet. Bordian Ion și Mațco Maxim au părăsit domiciliul lui Glavan Ivan, cu scopul de a le limita libera circulație lui Glavan Boris și Glavan Ion, cu o bucată de lemn 4 Mațco Maxim a blocat ușa de la intrarea în casă, astfel, privindu-i pe ambii de libertate pe o perioadă de aproximativ 8-10 ore.

Acțiunile lui *Mațco Maxim*, au fost încadrate juridic în baza art.166 alin.(2), lit. b), d) Cod penal, după indicii calificativi - „*privațiunea ilegală de libertate, săvârșită asupra a două persoane, de două persoane*”.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Inculpatul *Mațco Maxim*, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie achitat de sub învinuirea în baza art.151 alin.(2), lit. e), art.287 alin.(3) și art.166 alin.(2) lit. b) și d) Cod penal, din motiv că faptele nu întrunesc elementele infracțiunii.

Ulterior, depunând apelul motivat, inculpatul Mațco Maxim și-a exprimat dezacordul cu sentința instanței de fond, considerând că la caz faptele imputate nu întrunesc elementele infracțiunilor imputate, urmând a fi achitat în temeiul art.390 alin.(1) pct.3) Cod de procedură penală.

A invocat că, calificarea acțiunilor urma să fie făcută în baza art.152 Cod penal și art.354 Cod contravențional, fapt recomandat conform pct.10.4 din Hotărârea Plenului CSJ nr.4 din 19.06.2006. Astfel, nu se acceptă calificarea în baza art.287 Cod penal a aceluiași acțiuni calificate în baza art.152 Cod penal.

Referitor la infracțiunea prevăzută de art.166 Cod penal, a menționat că în acțiunile sale nu se regăsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.166 Cod penal, or, părțile vătămate aveau posibilitatea să părăsească locuința inclusiv prin a doua ușă a casei, prin geamuri. Punerea unei bucăți de lemn în ușa de la intrarea în casă nu a fost de a priva părțile vătămate de a se deplasa.

A invocat că, nu a aplicat violența fizică asupra părților vătămate Glavan Boris și Glavan Ion, nu i-a privat de libertate, iar careva probe privind comiterea infracțiunilor imputate lui Mațco Maxim, procurorul nu a prezentat.

3.2. Inculpatul *Bordian Ion* a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate, întrucât instanța de fond, i-a aplicat o pedeapsa prea aspră, fără a se ține cont de principiul individualizării pedepsei.

3.3. Avocatul *Ciobanu Vadim* în numele inculpatului Mațco Maxim, a solicitat casarea totală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Mațco Maxim, prin extindere și Bordian Ion, învinuiți în comiterea infracțiunilor prevăzute la art.287 alin.(3) și art.166 alin.(2), lit. b) și d) Cod penal, să fie achitați, din motiv că faptele nu întrunesc elementele infracțiunii, iar procesul penal de învinuire a lui Mațco Maxim în baza art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal să fie încetat în temeiul Legii nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În argumentarea apelului, apărătorul a invocat că, faptele imputate lui Mațco Maxim nu întrunesc elementele infracțiunilor imputate, urmând a fi achitat în temeiul art.390 alin.(1), pct.3) Cod de procedură penală. În speța, faptele incriminate în baza art.287 și art.152 Cod penal au avut loc în același timp. Calificarea acțiunilor urma să fie făcută în baza art.152 Cod penal și art.354 Cod contravențional, fapt recomandat conform pct.10.4 din Hotărârea Plenului CSJ nr.4 din 19.06.2006. Nu se acceptă situația calificării huliganismului conform art.287 Cod penal în concurs cu infracțiunea prevăzută de art.152 Cod penal pe aceleași circumstanțe de fapt;

Referitor la infracțiunea prevăzută de art.166 Cod penal, avocatul a invocat că în acțiunile lui Mațco Maxim nu se regăsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.166 Cod penal, or părțile vătămate aveau posibilitatea să părăsească locuința inclusiv prin a doua ușă a casei, prin geamuri. Punerea unei bucăți de lemn în ușa de la intrarea în casă nu a fost de a priva părțile vătămate de a se deplasa. Procesul-verbal de cercetare la fața locului din 07.03.2015 (f.d.13-16, Vol.1), indică la faptul că părțile vătămate au avut posibilitatea de a părăsi locuința prin geam, însă acestea nu au întreprins acțiuni în sensul dat. Din conținutul acuzației reiese că Mațco Maxim a pus lemnul la ușă. Respectiv, instanța eronat a reținut drept circumstanță agravantă comiterea infracțiunii de două persoane, adică cu Bordian Ion.

A indicat că, Mațco Maxim și Bordian Ion în cadrul cauzei penale, la 08 martie 2015 au fost reținuți în baza art.166 Cod de procedură penală, pe un termen de 72 ore, însă, instanța nu s-a expus privitor la faptul includerii termenului de 3 zile în termenul pedepsei stabilite lui Mațco Maxim și Bordian Ion.

De asemenea, a susținut că la aplicarea pedepselor lui Mațco Maxim și Bordian Ion, instanța de fond, nu a aplicat prevederile art.70 alin.(3¹) și art.79 Cod penal, or, la data comiterii infracțiunilor, adică la 06.03.2015, Mațco Maxim avea vârsta de 18 ani, iar Bordian Ion avea vârsta de 20 ani.

În privința inculpaților Mațco Maxim și Bordian Ion sunt aplicabile și prevederile Legii nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. Menționează că Mațco Maxim a restituit prejudiciul cauzat prin infracțiune,

iar sancțiunea expusă de legislator la art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, se pedepsește cu închisoare de la 5 la 7 ani, respectiv sunt întrunite condițiile legale privind înlăturarea răspunderii penale a lui Mațco Maxim. Astfel, procesul penal de învinuirea lui Mațco Maxim în baza art.152 alin.(2) lit.e) Cod penal urma să înceteze în temeiul Legii nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

3.4. Avocatul *Vadim Ciobanu* în interesele inculpatului Bordian Ion, a solicitat casarea totală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bordian Ion învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute la art.287 alin.(3) și art.166 alin.(2) lit. b) și d) Cod penal, să fie achitat, din motiv că faptele nu întrunesc elementele infracțiunii.

În argumentarea apelului declarat a invocat că faptele imputate lui Bordian Ion nu întrunesc elementele infracțiunilor imputate, urmând a fi achitat în temeiul art.390 alin.(1) pct.3) Cod de procedură penală. Calificarea acțiunilor urma să fie făcută în baza art.152 Cod penal și art.354 Cod contravențional, fapt recomandat conform pct.10.4 din Hotărârea Plenului CSJ nr.4 din 19.06.2006. Nu se acceptă situația calificării huliganismului conform art.287 Cod penal în concurs cu infracțiunea prevăzută de art.152 Cod penal pe aceleași circumstanțe de fapt.

Referitor la infracțiunea prevăzută de art.166 Cod penal, s-a invocat că în acțiunile lui Bordian Ion nu se regăsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.166 Cod penal, or, părțile vătămate aveau posibilitatea să părăsească locuința inclusiv prin a doua ușă a casei, prin geamuri. Punerea unei bucăți de lemn în ușa de la intrarea în casă nu a fost de a priva părțile vătămate de a se deplasa.

A indicat faptul că, Mațco Maxim și Bordian Ion în cadrul cauzei penale, la data de 08 martie 2015 au fost reținuți în baza art.166 Cod de procedură penală, pe un termen de 72 ore. Însă, instanța nu s-a expus privitor la faptul includerii termenului de 3 zile în termenul pedepsei stabilite lui Mațco Maxim și Bordian Ion.

De asemenea, a invocat că la aplicarea pedepselor lui Bordian Ion, instanța de fond, nu a aplicat prevederile art.70 alin.(3¹) și art.79 Cod penal, fiind obligată să le aplice. Or, la data comiterii infracțiunilor, adică la 06.03.2015, Bordian Ion avea vârsta de 20 ani. Apărarea mai indică și faptul că în privința Bordian Ion sunt aplicabile și prevederile Legii nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

A menționat că Bordian Ion și Mațco Maxim au restituit prejudiciul cauzat prin infracțiune, iar sancțiunea expusă de legislator la art.152 alin.(2), lit. e) Cod penal, se pedepsește cu închisoare de la 5 la 7 ani, respectiv sunt întrunite condițiile legale privind înlăturarea răspunderii penale a lui Bordian Ion și Mațco Maxim. Astfel, conchide că procesul penal de învinuirea lui Bordian Ion în baza art.152 alin.(2), lit. e) Cod penal urmează să înceteze în temeiul Legii nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2021, au fost admise apelurile declarate, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

S-a încetat procesul penal în privința lui *Bordian Ion* recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.152 alin.(2), lit. e) și art.287 alin.(3) Cod penal, în temeiul art.2 a Legii nr.210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Bordian Ion a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.166 alin.(2), lit. b), d) Cod penal, în baza acestei Legi, cu aplicarea prevederilor art.70 alin.(3¹) Cod penal, a fost condamnat la **3** (trei) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a încetat procesul penal în privința lui *Mațco Maxim* recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.152 alin.(2), lit. e) și art.287 alin.(3) Cod penal, în temeiul art.2 a Legii nr.210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Mațco Maxim a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.166 alin.(2), lit. b), d) Cod penal, în baza acestei Legi, cu aplicarea prevederilor art.70 alin.(3¹) Cod penal, a fost condamnat la **3** (trei) ani închisoare.

În conformitate cu art.90 Cod penal, pedeapsa stabilită lui *Mațco Maxim* a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de **5** (cinci) ani.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate *Glavan Mihaela* și fiind admisă prin sentința în cauză, nu se supune executării, fiind considerată executată.

În rest dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că în baza probelor acumulate în cadrul urmăririi penale și a celor administrate în procesul judecării cauzei, examinate și apreciate de către prima instanță, suplimentar apreciate de către instanța de apel prin o verificare multilaterală de fapt și de drept a circumstanțelor cauzei și a sentinței adoptate pe caz, și a conchis că, prima instanță întemeiat și legal a ajuns la concluzia privind confirmarea vinovăției lui *Bordian Ion* și *Mațco Maxim* în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.152 alin.(2), lit. e) Cod penal, după indicii calificativi: *vătămarea intenționată medie a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art.151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății, săvârșită de două persoane;* de art.166 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, după indicii calificativi: *privațiunea ilegală de libertate, săvârșită asupra a două persoane, de două persoane.*

În partea recunoașterii vinovăției inculpaților *Bordian Ion* și *Mațco Maxim* în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal, instanța de apel a remarcat că prin dispozițiile hotărârii Curții Constituționale din data de 12 august 2021, privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art.287 alin.(1) Cod penal au fost admise parțial excepțiile de

neconstituționalitate ridicate și au fost declarate neconstituționale cuvântul "grosolan" și textul "cinism sau" din art.287 alin.(1) Cod penal.

Respectiv instanța de apel a considerat necesar de a interveni cu modificări în partea constatării în fapt a acțiunilor inculpaților și în partea calificativelor în drept a acestor acțiuni.

Astfel, instanța de apel a constatat în fapt, că: **Bordian Ion**, la 06.03.2015, în jurul orei 2230, aflându-se în sat. Xxxxxxx, raionul Drochia, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu Mațco Maxim, din intenții huliganice a pătruns în gospodăria lui Glavan Ivan, situată în sat. Xxxxxxx, raionul Drochia, unde, încalcând ordinea publică și prin comportamentul său manifestând obrăznicie deosebită, fără careva motive, i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului.

Tot atunci, continuându-și intenția criminală, împreună cu Mațco Maxim a pătruns în domiciliul lui Glavan Ivan, unde i-a mai aplicat ultimului lovituri cu pumnii peste față, apoi i-a impus pe Glavan Ivan și Glavan Boris Mihai, care în acel moment se afla în casă, să-și aplice reciproc lovituri cu palmele peste față. Ulterior, Bordian Ion acționând împreună cu Mațco Maxim, a luat o căldare confecționată din metal, plină cu apă și a vărsat-o peste Glavan Boris și Glavan Ivan, apoi i-a pus căldarea în cap lui Glavan Boris, lovind cu pumnii peste căldare, după ce, i-a pus căldarea nominalizată în cap lui Glavan Ivan și de asemenea, a lovit cu pumnii peste căldare. Apoi, Bordian Ion după ce a scos căldarea de pe capul lui Glavan Boris, i-a aplicat ultimului câteva lovituri cu coada de la furcă peste cap.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, în drept, fapta inculpatului Bordian Ion Boris întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal, după indicii calificativi: *huliganismul agravat, adică, acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea sănătății.*

De asemenea instanța de apel a constatat în fapt că:

Mațco Maxim, la 06.03.2015, în jurul orei 2230, aflându-se în sat. Xxxxxxx, raionul Drochia, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu Bordian Ion Boris, din intenții huliganice a pătruns în gospodăria lui Glavan Ivan Grigore, situată în sat. Xxxxxxx, raionul Drochia, unde, încalcând ordinea publică și prin comportamentul său manifestând obrăznicie deosebită, fără careva motive, i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului.

Tot atunci, continuându-și intenția criminală, împreună cu Bordian Ion a pătruns în domiciliul lui Glavan Ivan, unde i-a mai aplicat ultimului lovituri cu pumnii peste față, apoi i-a impus pe Glavan Ivan și Glavan Boris Mihai, care în acel moment se afla în casă, să-și aplice reciproc lovituri cu palmele peste față.

Ulterior, Mațco Maxim acționând împreună cu Bordian Ion, a luat o căldare confecționată din metal, plină cu apă și a vărsat-o peste Glavan Boris și Glavan Ivan, apoi i-a pus căldarea în cap lui Glavan Boris, lovind cu pumnii

peste căldare, după ce, i-a pus căldarea nominalizată în cap lui Glavan Ivan și de asemenea, a lovit cu pumnii peste căldare. Apoi, Bordian Ion după ce a scos căldarea de pe capul lui Glavan Boris, i-a aplicat ultimului câteva lovituri cu coada de la furcă peste cap.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, în drept, fapta inculpatului Mațco Maxim Ivan întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal, după indicii calificativi: *huliganismul agravat, adică, acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea sănătății.*

Cu referire la elementele componente de infracțiune prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, instanța de apel a statuat că în speța concretă dedusă judecării, obiectul juridic principal la care au atentat inculpații Bordian Ion și Mațco Maxim îl formează relațiile sociale cu privire la ordinea publică, iar obiectul juridic secundar îl constituie integritatea corporală a lui Glavan Ion și Glavan Boris.

Latura obiectivă a infracțiunii constă în fapta prejudiciabilă exprimată fie în acțiunile care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, fie în acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită

Obrăznicia deosebită reiese din modalitatea în care au acționat inculpații, care au agresat victimele în lipsa oricărui motiv, adică prin simplă intenție huliganică.

Din declarațiile inculpatului Bordian Ion, audiat în ședința instanței de apel, reiese că ultimul nu cunoaște de ce au intrat în ograda victimelor. Pe marginea acestei împrejurări, inculpatul Mațco Maxim, fiind audiat în ședința instanței de apel, a concretizat că au dorit să facă o glumă, astfel au intrat în ograda lui Galvan.

Instanța de apel a apreciat că în atare circumstanțe, este vădit caracterul obraznic al acțiunilor inculpaților, dovedind obrăznicie ostentativă și manifestarea lipsei de respect, asimilând acțiunile infracționale unei glume. Atitudinea ușuratică a inculpaților care le-a însoțit fapta de aplicare a loviturilor asupra lui Glavan Ion și Glavan Boris, a fost apreciată ca obrăznicie deosebită.

Instanța de apel a statuat că, fapta inculpaților a fost dovedită în baza declarațiilor succesului părții vătămate Glavan Mihaela (f.d.133-136, Vol.2), din care reiese că *"din spusele tatălui său cunoaște că Bordian Ion, Mațco Maxim, Polonciuc Anatol și Fuior Maxim i-au deconectat lumina, tatăl său a ieșit afară și a început a striga la ei. Când ei au văzut că tatăl său i-au recunoscut l-au împins în casă și au început să-l bată atât pe tatăl său cât și pe Glavan Boris, apoi i-au pus căldările în cap, și după aceasta i-au impus să se bată între ei. ... De la început atât Mațco Maxim cât și mama sa s-au apropiat și și-au cerut scuze"*.

Similar celor declarate de către succesorul părții vătămate, martorul Cazacu Vasile a indicat că ” a intrat pe la Glavan Ion ... când a intrat l-a văzut pe Glavan Ion cum zăcea la podea și ofta. La ridicat și la așezat pe pat. Întrebându-l ce s-a întâmplat 17 acesta i-a comunicat că a fost bătut de către Bordian Ion și Mațco Maxim” (f.d.139, Vol.2).

Aceste declarații coroborează și denotă împrejurări pertinente cauzei, din care reiese indubitabil că victima Glavan Ion a fost agresat fizic și a recunoscut agresorii, aceștia fiind Bordian Ion și Mațco Maxim. Însăși inculpații, fiind audiați în ședința instanței de apel, nu au negat faptul aplicării loviturilor asupra lui Glavan Ion și Glavan Boris. În varianta incriminată conform alin.(3) al art.287 Cod penal, huliganismul se deosebește prin faptul este săvârșit cu aplicarea unor obiecte. Obiectele folosite întru săvârșirea acțiunilor huliganice, adică căldarea din metal și furca, au fost examinate la etapa urmăririi penale, acțiunea consemnându-se în procesul-verbal din 09.03.2015 (f.d.46-47, Vol.1). Complementar acestora, concluziile rapoartelor de expertiză medicală (f.d.57, f.d.58, Vol.1) dovedesc faptul că vătămările corporale suportate de către Glavan Ion, printre care echimozele feței, și de către Glavan Boris, printre care echimozele și edemul feței, au putut apărea în urma acțiunii unui (-or) corp (-uri) dur (-e).

Apreciind aceste concluzii în cumul cu celelalte probe reținute, instanța de apel a conchis ca fiind dovedite acțiunile huliganice a inculpaților Bordian Ion și Mațco Maxim cu aplicarea unor obiecte.

Totodată, instanța de apel, verificând prin prisma art.101 Cod de procedură penală probele administrate la etapa de urmărire penală, cercetate în prima instanță și verificate la judecarea cauzei în ordine de apel, a constatat că instanța de fond a stabilit corect situația de fapt, atribuind faptelor reținute în sarcina inculpaților încadrarea juridică corespunzătoare, și anume comiterea de către Bordian Ion și Mațco Maxim a infracțiunilor prevăzute de art.152 alin.(2), lit. e) și art.166 alin.(2), lit. b) și d) Cod penal.

Cu referire la componența infracțiunii de vătămare intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, incriminată conform art.152 alin.(2), lit. e) Cod penal, instanța de apel a menționat că, infracțiunea prevăzută la art. 152 Cod penal este o infracțiune materială. Ea se consideră consumată din momentul survenirii vătămării medii a integrității corporale sau a sănătății.

Caracterul leziunilor suportate de către Glavan Ion, conform concluziilor raportului de expertiză medico-legală nr.82 din 07.03.2015 (f. d. 57, Vol.1), au fost calificate către vătămări corporale medii care au provocat dereglarea sănătății pe un timp îndelungat.

Proba în cauză dovedește existența infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(2), lit. e) Cod penal în acțiunile inculpaților Bordian Ion și Mațco Maxim care, de altfel, nici nu neagă faptul dat.

Latura subiectivă a vătămării intenționate medii a integrității corporale sau a sănătății se exprimă, în primul rând, în vinovăție sub formă de intenție directă sau indirectă. Acțiunile inculpaților de aplicare a loviturilor cu pumnii și picioarele asupra lui Glavan Ion dovedesc intenția directă la comiterea infracțiunii.

Cu referire la componența de infracțiune prevăzută de art.166 alin.(2), lit. b), d) Cod penal instanța de apel a reținut că, fapta inculpaților a fost dovedită în baza declarațiilor depuse de Glavan Mihaela (f.d.133-136, Vol.2), care a indicat că, tatăl său și Glavan Boris nu puteau ieși din casă deoarece ușa era blocată.

Relevant aceluiași fapt sunt declarațiile martorului Cazacu Vasile (f.d.139, Vol. 2), potrivit căroră ”nu ține minte data posibil la 07.03.2015 se întorcea spre casă de la magazin și a intrat pe la Glavan Ion. Glavan Ion trăia într-un sărai, când a intrat prima ușă nu era încuiată, iar a doua ușă era blocată, atunci el a deblocat ușa și a intrat, când a intrat l-a văzut pe Glavan Ion cum zăcea la podea și ofta”.

Instanța de apel apreciind declarațiile martorului Cazacu Vasile, a stabilit că în partea celor menționate, declarațiile sunt pertinente cauzei, deosebindu-se prin o concludență notabilă.

Așa cum declarațiile martorului Cazacu Vasile denotă că a doua zi ușa casei unde se aflau Glavan Ion și Galvan Boris tot era blocată, instanța de apel a constatat că privarea de libertatea a fost una reală și suficient de periclitantă pentru a cădea sub incidența prevederilor art.166 Cod penal.

Declarațiile despre faptul că, Glavan Ion se afla pe podea și ofta, denotă că ultimul nu a avut posibilitatea de a părăsi domiciliul la nevoie. Chiar dacă apărarea invocă ipoteza că părțile vătămate au avut posibilitatea de a părăsi domiciliul pe geam, instanța de apel a considerat irelevant argumentul dat. Or, simpla blocare a ușii casei deja denotă intenția făptuitorului de a priva victima de libertate. Așa cum s-a indicat că infracțiunea incriminată în baza art.166 Cod penal este una formală, nu se pune în discuție posibilitatea victimei de a ieși din locul privării de libertate prin alte modalități decât cele în care i-a fost limitată posibilitatea. În ședința instanței de apel, Mațco Maxim a recunoscut că, la plecare, ușa casei în care se aflau Glavan Ion și Glavan Boris a fost blocată cu o bucată de lemn, motivând fapta prin nevoia de a reuși să plece neurmăriți de către părțile vătămate.

Instanța de apel a respins argumentul invocat în apelurile apărării prin care se susține faptul calificării eronate a acțiunilor huliganice imputate inculpaților Bordian Ion și Mațco Maxim în baza art.287 alin.(3) Cod penal. Deși se invocă pretinsa neconcordanță a acestei calificări dispozițiilor Hotărârii CSJ nr.4 din 19.06.2006 (în redacția Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.6 din 15.05.2017), instanța de apel a menționat că, potrivit hotărârii, la art.10 pct.5) – doar în cazul în care infracțiunea de huliganism este urmată de infracțiunea de omor intenționat ori de vătămarea intenționată gravă sau medie a integrității corporale ori a sănătății, cele săvârșite se vor încadra în baza concursului real de infracțiuni, iar calificarea se va face, conform art.287 și art.145, 151 sau 152 Cod penal; pct.6) – acțiunile huliganice, săvârșite de două sau mai multe persoane, cu urmările prevăzute la art.151 și 152 CP, se încadrează în sensul art.287 alin.2 Cod penal și art.151 alin.(2), lit. d) și, respectiv, art.152 alin.(2), lit. e) CP.

În fapt, s-a constatat că infracțiunea de huliganism incriminată în baza art.287 alin.(3) Cod penal, a fost comisă de către Bordian Ion și Mațco Maxim

prin înțelegere prealabilă și împreună, adică de două persoane. Respectiv, din economia pct.6 al art.10 din Hotărârea CSJ nr.4 din 19.06.2006 (în redacția Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.6 din 15.05.2017), Colegiul penal deduce că, constatându-se urmările prejudiciabile sub formă de vătămări corporale medii cauzate lui Glavan Ion prin acțiunile violente ale inculpaților Bordian Ion și Mațco Maxim, reținute în sarcina lor și la imputarea huliganismului săvârșit împreună, pe caz există concurs ideal de infracțiuni în sensul art.287 alin.(3) și art.152 alin.(2), lit. e) Cod penal, fiind exclusă calificarea huliganismului în baza art.354 Cod contravențional.

Textul hotărârii nominalizate operează cu calificativul huliganismului conform art.287 alin.(2) Cod penal (huliganism săvârșit de două persoane).

Instanța de apel a notat că, ipoteza alin.(3) al art.287 Cod penal incriminează într-o formă mai agravată aceleași circumstanțe prevăzute de alin.(2). Pe caz, s-a dovedit situația în care huliganismul a fost săvârșit de două persoane în forma agravantei prevăzute la alin.(3).

Din atare considerente, instanța de apel a conchis asupra existenței în acțiunile inculpaților Bordian Ion și Mațco Maxim a concursului de infracțiuni conform art.287 alin.(3) și art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, afiliindu-se raționamentelor pct.6 al art.10 din Hotărârea CSJ nr.4 din 19.06.2006 (în redacția Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.6 din 15.05.2017).

Referitor la argumentul apelanților precum că părțile vătămate au dispus de posibilitatea părăsirii domiciliului pe fereastră sau pe altă ușă a casei, instanța de apel le-a apreciat ca nefondate. Existența unor posibilități alternative extraordinare, adică de altă natură decât posibilitățile firești ce garantează libera circulație a persoanei, nu înlătură caracterul penal al faptei incriminate în baza art.166 Cod penal.

Or, din însăși declarațiile lui Mațco Maxim depuse în ședința instanței de apel reiese că inculpații erau siguri de faptul că părțile vătămate Glavan Ion și Glavan Boris au rămas blocate în casă, acesta fiind scopul scontat al faptei, de a-i priva de libertate pentru a reuși să plece neurmăriți. Astfel, acțiunea inculpaților concentrează în sine elementele componenței infracțiunii prevăzute de art.166 Cod penal.

În continuare instanța de apel a notat prevederile art.2 alin.(1) al Legii nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, potrivit căroră *procesul penal încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961 prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani.*

Infracțiunile incriminate în baza art.287 alin.(3) și art.152 alin.(2), lit. b), d) Cod penal se sancționează cu închisoare de la 3 la 7 ani și, respectiv, cu închisoare de la 5 la 7 ani.

La materialele cauzei se atestă dovezi referitor la transferul efectuat de Mațco Maxim către Glavan Mihaela a sumei de 10100 (zece mii una sută) lei (f.d.217, Vol.2), precum și recipisa din 25.06.2021 semnată de Glavan Mihaela (f.d.218, Vol.2) privitor la primirea de la Bordian Ion a sumei de 20000 (douăzeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

Concluzionând asupra vinovăției inculpaților Bordian Ion și Mațco Maxim în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.287 alin.(3) și art.152 alin.(2), lit. e) Cod penal, reieșind din faptul că acțiunea civilă a fost executată integral, și cade sub incidența actului de amnistie, instanța de apel a considerat că la caz sunt incidente prevederile Legii nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Astfel, procesul penal în privința lui Bordian Ion și Mațco Maxim, recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.287 alin.(3) și art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, urmează a fi încetat în legătură cu amnistia nominalizată.

Referitor la aplicarea pedepsei inculpaților Bordian Ion și Mațco Maxim, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.166 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, prin prisma prevederilor art.7, art.61 și art.75 Cod penal, instanța de apel a constatat că la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanța de fond a omis să aplicarea prevederilor art.70 alin.(31) Cod penal, or, la data comiterii infracțiunii Bordian Ion avea vârsta de 20 ani, iar Mațco Maxim avea 18 ani.

La deducerea cuantumului pedepsei, instanța de apel a luat în considerație caracterul și pericolul social al infracțiunii, personalitatea inculpaților Mațco Maxim și Bordian Ion, ultimul fiind caracterizat satisfăcător la locul de trai, potrivit revendicării a fost în conflict cu legea, neangajați în câmpul muncii și anterior nefiind judecați. Astfel, în corespundere cu raționamentele dispozițiilor art.75 Cod penal, instanța de apel a stabilit în privința lui Bordian Ion, cât și în privința lui Mațco Maxim, în baza art.166 alin.(2), lit. b), d) Cod penal, pedeapsa închisorii pe un termen de 3 ani.

În cazul lui Bordian Ion, fiind anterior în conflict cu legea, Colegiul penal își formează convingerea că în privința acestuia urmează a fi dispusă executarea reală a pedepsei de 3 ani închisoare.

Instanța de apel a reținut că anterior inculpatul Mațco Maxim nu a fost judecat, nu este cercetat penal pe alte dosare, a recuperat prejudiciul în mărime de 10100 lei, considerând oportun aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, cu dispunerea suspendarea condiționată a executării pedepsei, cu instituirea unui termen de probă de 5 ani și a obligației de a nu-și schimba domiciliul fără consimțământul organului competent.

Privitor la acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Glavan Mihaela și admisă prin sentința instanței de fond, instanța de apel a al învederat că executarea obligației de plată a inculpaților în mărimea dispusă de către instanță, consideră necesar de a nu supune executării.

5. Nefiind de acord cu soluția adoptată de către instanța de apel, avocatul *Ciobanu Vadim* în numele inculpaților Bordian Ion și Mațco Maxim, invocând prevederile art.427 alin.(1), pct.6), 8), 10), 12) Cod de procedură

penală, solicită casarea totală a deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

5.1. În argumentarea recursului, recurentul menționează că:

- instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit părții descriptive și dispoziție a deciziei contestate, cât și a procesului-verbal al ședinței de judecată și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal;

- instanța de apel a pus la baza deciziei mijloacele materiale de probă: procesul-verbal de cercetare la fața locului din 07.03.2015, însoțit de planșă fotografică (f. d. 13-14,15-16 Vol. I); proces-verbal de examinare a obiectului din 09.03.2015, însoțit de planșă fotografică (f.d.46, Vol. I); ordonanță din 09.05.2015 de recunoaștere și de anexare a corpurilor delictive la cauza penală (f.d.48, Vol. I); raport de expertiză medico-legală nr.82 din 07.03.2015 (f.d.57, Vol. I); raport de expertiză medico-legală nr.81 din 07.03.2015; declarațiile martorului Cazacu Vasile (f. d. 139, Vol. II); declarațiile martorului Crușu Tatiana (f. d. 141-142, Vol.2). Însă, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată, aceste mijloace materiale de probă nu au fost cercetate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal;

- în acțiunile lui Mațco Maxim și Bordian Ion nu întrunesc elementele constitutive ale componentei de infracțiune prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, iar ultimii au fost condamnați ilegal.

- atât instanța de fond, cât și instanța de apel au reținut că faptele săvârșite și calificate în baza art. 152 și 287 Cod penal au fost comise în același timp, adică la data de 06.03.2015, ora 22:30, constatare și calificare care vine în contradicție cu pct. 10.5 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism nr.4 din 19.06.2006;

- în speță faptele imputate lui Mațco Maxim și Bordian Ion urmează a fi calificate în baza art. 152 Cod penal și art. 354 Cod contravențional. Constatările instanței de apel că pe caz ar exista un concurs ideal de infracțiuni în sensul art. 287 alin. (3) și art. 152 alin. (2), lit. .e) Cod penal, fiind exclusă calificarea huliganismului în baza art.354 Cod contravențional, este total eronată;

- instanța de apel a repetat întocmai greșelile instanței de fond, reținând acțiunile inculpaților de aplicare a violenței asupra părților vătămate, ca două infracțiuni prevăzute de art. 287 alin. (3) și art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal. Ori, acționând într-o asemenea manieră, instanța de apel pentru „aceiași faptă” și anume violența, i-a sancționat dublu pe Mațco Maxim și Bordian Ion, prin tragerea de două ori la răspundere penală pentru aceeași faptă, fapt care contravine atât prevederilor legale, cât și jurisprudenței constante.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1), pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul *Crijanovschi Sergiu* a depus referință, pledând pentru inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta este pasibil admiterii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.435 alin.(1), pct.2), lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului ordinar declarat rezultă că recurentul invocă ca temei de drept pct. 6), 8) 10) și 12), alin. (1), art. 427 Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când: 6) *instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;* 8) *nu au fost întrunite elementele infracțiunii;* 10) *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;* și când 12) *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs și temeiurile de casare nominalizate, Colegiul penal lărgit constată că criticele aduse de către titularul cererii de recurs și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, deoarece nu au fost respectate pe deplin prevederile procesual penale cu privire la judecarea cauzei.

În acest context instanța de recurs menționează, că potrivit art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate, hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, întrucât decizia contestată nu conține motive clare pe care se întemeiază soluția pronunțată.

În conexiunea celor menționate mai sus, instanța de recurs remarcă faptul că, potrivit sentinței, inculpații Bordian Ion Boris și Mațco Maxim au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 152 alin.(2), lit. e) Cod penal – *vătămarea intenționată medie a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art.151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății, săvârșită de două persoane*, în baza 287 alin.(3) Cod penal - *huliganismul agravat, adică, acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism și obrăznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea sănătății și în baza art. 166 alin.(2), lit. b), d) Cod penal - privațiunea ilegală de libertate, săvârșită asupra a două persoane, de două persoane.*

De altfel, încadrarea juridică a faptelor incriminate inculpaților de către prima instanță este identică cu cea imputată lui Bordian Ion și Mațco Maxim prin rechizitoriu.

Fiind investit cu judecarea apelurilor, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău prin decizia din 16 decembrie 2021, a casat sentința în latura penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care a încetat procesul penal în privința lui Bordian Ion și Mațco Maxim recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.152 alin.(2), lit. e) Cod penal și art.287 alin.(3) Cod penal, în temeiul art.2 a Legii nr.210 din 29 iulie 2016, privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Bordian Ion a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.166 alin.(2), lit. b), d) Cod penal, în baza acestei Legi, cu aplicarea prevederilor art.70 alin.(3¹) Cod penal, a fost condamnat la **3** ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Mațco Maxim a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.166 alin.(2), lit. b), d) Cod penal, în baza acestei Legi, cu aplicarea prevederilor art.70 alin.(3¹) Cod penal, a fost condamnat la **3** (trei) ani închisoare.

În conformitate cu art.90 Cod penal, pedeapsa stabilită lui Mațco Maxim a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de **5** (cinci) ani.

Potrivit deciziei, casarea sentinței primei instanțe, a fost condiționată de necesitatea, în conformitate cu modificările operate prin hotărârea Curții Constituționale al Republicii Moldova nr. 25 din 12.08.2021, prin care au fost declarate neconstituționale cuvântul "grosolan" și textul "cinism sau" din articolul 287 alin. (1) Cod penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, excluderii din învinuirea înaintată inculpaților Bordian Ion și Mațco Maxim, în baza art. 287 alin. (2) Cod penal, cuvintele „grosolan” și „cinism”.

În consecință, instanța de apel a reținut următoarele fapte criminale, considerate ca fiind dovedite:

Bordian Ion, la **06.03.2015**, în jurul orei **22:30**, aflându-se în sat. *Xxxxxxx*, raionul Drochia, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu Mațco Maxim, din intenții huliganice a pătruns în gospodăria lui Glavan Ivan, situată în sat. *Xxxxxxx*, raionul Drochia, unde, încălcând ordinea publică și prin comportamentul său manifestând obrăznicie deosebită, fără careva motive, i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului.

Tot atunci, continuându-și intenția criminală, împreună cu Mațco Maxim a pătruns în domiciliul lui Glavan Ivan, unde i-a mai aplicat ultimului lovituri cu pumnii peste față, apoi i-a impus pe Glavan Ivan și Glavan Boris Mihai, care în acel moment se afla în casă, să-și aplice reciproc lovituri cu palmele peste față. Ulterior, Bordian Ion acționând împreună cu Mațco Maxim, a luat o căldare confecționată din metal, plină cu apă și a vărsat-o peste Glavan Boris și Glavan Ivan, apoi i-a pus căldarea în cap lui Glavan Boris, lovind cu pumnii peste căldare, după ce, i-a pus căldarea nominalizată în cap lui Glavan Ivan și de asemenea, a lovit cu pumnii peste căldare. Apoi, Bordian Ion după ce a scos căldarea de pe capul lui Glavan Boris, i-a aplicat ultimului câteva lovituri cu coada de la furcă peste cap.

De asemenea instanța de apel a constatat în fapt că:

Mațco Maxim, la **06.03.2015**, în jurul orei **22:30**, aflându-se în sat. *Xxxxxxx*, raionul Drochia, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu Bordian Ion Boris, din intenții huliganice a pătruns în gospodăria lui Glavan Ivan Grișore, situată în sat. *Xxxxxxx*, raionul Drochia, unde, încălcând ordinea publică și prin comportamentul său manifestând obrăznicie deosebită, fără careva motive, i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului.

Tot atunci, continuându-și intenția criminală, împreună cu Bordian Ion a pătruns în domiciliul lui Glavan Ivan, unde i-a mai aplicat ultimului lovituri cu pumnii peste față, apoi i-a impus pe Glavan Ivan și Glavan Boris Mihai, care în acel moment se afla în casă, să-și aplice reciproc lovituri cu palmele peste față.

Ulterior, Mațco Maxim acționând împreună cu Bordian Ion, a luat o căldare confecționată din metal, plină cu apă și a vărsat-o peste Glavan Boris și Glavan Ivan, apoi i-a pus căldarea în cap lui Glavan Boris, lovind cu pumnii peste căldare, după ce, i-a pus căldarea nominalizată în cap lui Glavan Ivan și de asemenea, a lovit cu pumnii peste căldare. Apoi, Bordian Ion după ce a scos căldarea de pe capul lui Glavan Boris, i-a aplicat ultimului câteva lovituri cu coada de la furcă peste cap.

Instanța de apel a concluzionat că, prin acțiunile sale, inculpații Bordian Ion și Mațco Maxim au săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal, după indicii calificativi – „huliganismul agravat, adică, acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea sănătății.”

Deductia instanței de apel, în prezenta cauză penală este defectuoasă și nu poate fi reținută ca atare or, analizând decizia contestată în raport cu temeiurile de casare invocate de recurent, Colegiul penal lărgit constată, că instanța de apel a constatat ca fiind dovedită în același timp (la **06.03.2015**, în jurul orei **22:30**) acțiunea de huliganism (art. 287 alin. (3) Cod penal) și acțiunea de vătămarea intenționată medie a sănătății (art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal).

Colegiul lărgit subliniază faptul că, fiind aplicată o singură dată, violența nu poate fi luată în calcul de două ori la calificare: prima dată, ca expresie a infracțiunii specificate la art. 151 Cod penal; a doua dată, ca parte a infracțiunii prevăzute la art. 287 Cod penal. O asemenea calificare prin concurs pur și simplu lipsește de conținut violența privită ca parte a infracțiunii prevăzute la art. 287 Cod penal. Sancționarea dublă pentru aceeași violența este inadmisibilă.

Astfel, în hotărârea CtEDO *Maresti versus Croația*, din 30 aprilie 2020, Curtea a constatat că reclamantul a fost găsit, mai întâi, vinovat de comiterea unei contravenții (ce tinde să ocrotească relațiile sociale privind ordinea publică și considerată în virtutea criteriilor „Engel” ca fiind o „acuzatie în materie penală”) pentru faptul că ar fi aplicat violența într-un loc public în privința unei persoane. Ulterior, pentru aceeași conduită, reclamantul a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii de vătămare gravă a integrității corporale. Așadar, faptele imputate reclamantului în cele două proceduri se refereau la același comportament. De către Curte s-a apreciat ca fiind evidentă existența unei duplicări a procedurilor penale.

Nu în ultimul rând, instanța de recurs statuează că reținerea concursului de infracțiuni în ipoteza analizată, sfidează art. 4 din Protocolul nr. 7 din CEDO, art. 21 din Constituție, art. 7 alin. (2) Cod penal și art. 22 alin. (1) din Codul de procedură penală.

De asemenea, instanța de apel, deși a reținut în partea descriptivă a deciziei recomandările Plenului Curții Supreme de Justiție din Hotărârea nr. 4 din 19.06.2006 „cu privire la practica în cauzele penale despre huliganism”, nu a delimitat în timp acțiunile inculpaților în raport cu învinuirea adusă și constatarea faptelor, contradictoriu ajungând la concluzia că în speța dată infracțiunea de huliganism a fost urmată de infracțiunea de vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății (pct. 13 din decizia instanței de apel).

Totodată, ținând cont de recursul în interesul legii, despre unificarea practicii judiciare, privind calificarea acțiunilor de încălcare grosolană a ordinii publice (art. 287 Cod penal), însoțite de violență soldată cu vătămarea medie (art. 152 Cod penal), gravă a integrității corporale sau a sănătății (art. 151 Cod penal) ori cu omorul intenționat al persoanei (art. 145 Cod penal), Plenul Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție a stabilit că, în cazul în care vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății rezultă din violența aplicată, în cadrul încălcării grosolane a ordinii publice (art. 287 Cod penal), calificarea se va efectua, în virtutea art. 152 Cod penal și art. 354 Cod contravențional (Huliganismul nu prea grav) (Decizia

Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 17 decembrie 2020, 4-1-ril-1/2020).

Astfel, constatând ca fiind comise în același timp două fapte infracționale, rezultate cu vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, raportul de expertiză medico-legală nr.82 din 07.03.2015 în privința lui Glavan Ivan și raportul de expertiză medico-legală nr.81 din 07.03.2015, în privința lui Glavan Boris, puse la baza condamnării atât pentru fapta de huliganism prevăzută de art. 287 Cod penal cât și la baza condamnării pentru fapta prevăzută de art. 152 Cod penal, instanța de apel a neglijat constatările și dispozițiile deciziei Plenului Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiției nr. 4-1ril-1/2020 din 17 decembrie 2020, or, în coroborare cu prevederile art. 465⁴ Cod de procedură penală, decizia pronunțată în interesul Legii este obligatorie din ziua pronunțării și avea efect asupra acestei cauze penale la momentul judecării în instanța de apel.

Prin urmare, Colegiului penal lărgit conchide că, la caz, atât prima instanță, cât și instanța de apel nu s-au clarificat pe deplin cu încadrarea juridică a faptelor imputate inculpaților, care are importanță atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de desfășurare a judecării acestui dosar, determinând, nu în ultimul rând, concordanța între conținutul legal al infracțiunii și conținutul constitutiv al acesteia.

Distinct de cele relatate mai sus, Colegiul penal lărgit remarcă faptul că adoptând soluția enunțată, instanța de apel, contrar prevederilor art. art.101, 414 Cod procedură penală, nu a examinat cauza obiectiv, sub toate aspectele și nu și-a motivat soluția adoptată, mai mult instanța de apel nu a făcut o analiză minuțioasă a chestiunilor de fapt criticate de părți, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele apărării, inclusiv în consecutivitatea lor reprodusă în pct.**3.1- 3.4** din prezenta decizie, și astfel nu a soluționat fondul apelului declarat.

Colegiul penal lărgit, reținând prevederile art.art.100 alin.(4), 101 alin.(1) - (4) Cod de procedură penală, remarcă că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor.

Astfel, din conținutul deciziei recurate rezultă că, instanța de apel a pus la baza deciziei mijloacele materiale de probă: *procesul-verbal de cercetare la fața locului din 07.03.2015 însoțit de planșă fotografică (f. d. 13-14,15-16 Vol. I); proces-verbal de examinare a obiectului din 09.03.2015, însoțit de planșă fotografică (f. d.4 6, Vol. I); ordonanță din 09.05.2015 de recunoaștere și de anexare a corpurilor delictive la cauza penală (f. d. 48, Vol. I); raport de expertiză medico-legală nr.82 din 07.03.2015 (f. d. 57, Vol. I); raport de expertiză medico-legală nr.81 din 07.03.2015; declarațiile succesului părții vătămate Glavan Mihaela, (f. d. 133-136, Vol. II); declarațiile martorului Cazacu Vasile (f. d. 139, Vol. II); declarațiile martorului Crudu Tatiana (f. d. 141-142, Vol.II), însă, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată, aceste mijloace materiale de probă nu au fost cercetate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.*

Mai mult, instanța de apel doar a descris probele prezentate de acuzare, însă nu le-a analizat și nu le-a dat apreciere în coroborare cu ansamblul probator.

În aceste condiții, Colegiul penal lărgit concluzionează că argumentele recurentului cu privire la faptul că instanța de apel nu a dat apreciere probelor administrate pe caz și nu a dat răspuns la motivele invocate în apelurile declarate, și-au găsit confirmare, de aceea rezultatele activității organului de urmărire penală și baza probatorie propusă de partea acuzării și partea apărării în cadrul acestei cauze penale, urmează a fi verificată în mod repetat de către instanța de apel la rejudecarea cauzei, în ședințele de judecată publice, cu respectarea drepturilor procesuale ale persoanelor implicate pe caz, respectându-se principiile prezumției nevinovăției, contradictorialității procesului penal și legalității armelor în proces, stipulate la art. 7, 8, 24 Cod de procedură penală, ceea ce nu a fost efectuat.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit constată, că totalitatea circumstanțelor menționate în prezenta decizie confirmă necesitatea casării deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată, întrucât erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În acest context, la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, respectiv în caz de adoptare a unei concluzii de vinovație sau nevinovație a inculpaților, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. art.434, 435 alin.(1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Se admite recursul ordinar declarat de către avocatul *Ciobanu Vadim* în numele inculpaților *Bordian Ion* și *Mațco Maxim*.

Se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui **Bordian Ion xxxxx** și **Mațco Maxim xxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 08 decembrie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena